

درخشش دختران ورزشکار ایرانی با کدام نگاه اجتماعی-سیاسی رخ داد؟

تیر به چشم متحجران و براندازان

روز گذشته یک اتفاق بزرگ برای تیراندازی و همچنین برای ورزش بانوان رخ داد. هانیبه رستمیان در جام جهانی تیراندازی در باکو و در تپانچه ۲۵ متر بانوان بعد از آنکه توانست با کسب امتیاز ۵۸۲ راهی فینال شود در فینال نیز خوش درخشید و با قرار گرفتن در جایگاه دوم صاحب مدال نقره جهانی شد. مدالی که نخستین مدال جهانی تپانچه بانوان ایران محسوب شده و باعث شد تا روند موفقیت بانوان ورزشکار ایرانی در عرصه‌های بین‌المللی تداوم یابد. در چند ماه اخیر چند اتفاق مثبت دیگر نیز در ورزش بانوان رخ داده است. تیم ملی هاکی روی یخ بانوان توانست در نخستین حضور خود در جام ملت‌های آسیا مدال نقره را کسب کند، رویا مهبودی برای نخستین بار در مسابقات جهانی ایران را در بخش بانوان به مدال طلای آسیا در رده سنی بزرگسالان رساند، الهام حسینی که مدافع عنوان قهرمانی در رقابت‌های دسته ۸۱ کیلوگرم وزنه‌برداری قهرمانی آسیا در بخش بانوان محسوب می‌شد توانست ضمن ارتقای رکورد ایران در هر دو حرکت یک‌ضرب و دوضرب شانس خود برای کسب سهمیه المپیک افزایش دهد و تیم ملی هندبال زنان ایران نیز سال گذشته توانست با شکست استرالیا جواز حضور در مسابقات جهانی ۲۰۲۳ را کسب کند. در طی چند ماهی که ورزشکاران ایرانی در حال رقم زدن یکی از شیرین‌ترین دوره‌های ورزش قهرمانی بانوان در عرصه بین‌المللی

بودند اتفاقاتی در فضای اجتماعی جامعه رخ داد که جبهه معاندین سعی داشت آن را ناشی از نبود آزادی برای بانوان ایرانی توصیف کرده و با فراغ خاطر به سیاست‌های وجهه‌کشور در فضای رسانه‌ای بپردازد. منادیان پوشالی آزادی زنان در حالی که طی تمام چند ماه گذشته موفقیت‌های بانوان ورزشکار ایرانی را نادیده گرفته‌اند سعی دارند بانوان ایرانی را طوری به جهان معرفی کنند که از حقوق اولیه خود هم محروم است. اگر قرار باشد از منادیان آزادی زنان تعریفی در باره آنچه مدعی آن هستند پرسیده شود بعید به نظر می‌رسد که اکثر آنها چیزی جز ولنگاری در پوشش و بی‌توجهی به شئون اخلاقی و انسانی را مدنظر داشته باشند. سند این مدعا را می‌توان در تجمعاتی دید که در چند ماه اخیر به پهنانه فوت مهسا امینی در خیابان‌های خارج از کشور برگزار شد و مزارهای بی‌عفتی در آن تا برهنگی مطلق حاضران در تجمع نیز کشیده شد. چنین نگاهی پیش از آنکه کرامت و پیشرفت جامعه بانوان را هدف قرار دهد، بی‌عفتی و بی‌بندوباری را مطلق خود می‌داند. خروجی این نگاه مسموم هر چه که باشد قطعاً تحقق موفقیت‌های ورزشی، علمی و اقتصادی برای جامعه بانوان نخواهد بود. در کنار این طیف که مغل مسیر موفقیت بانوان محسوب می‌شوند گروه دیگری نیز وجود دارد که بانگهای افراط‌گرایانه و متحجرانه به فعالیت‌های اجتماعی بانوان نگریسته

و هیچ شأن اجتماعی برای آنها قائل نیستند. آنچه باعث می‌شود انقلاب مخرب تحجر و بی‌بندوباری مهار شده و زمینه اعتدالی بانوان در عرصه‌های اجتماعی فراهم شود نگاهی منطقی و به دور از افراط و تفریط به مقوله آزادی به‌ویژه آزادی بانوان است. بنیانگذار انقلاب اسلامی ایران با چنین نگاهی بر مسند رهبری کشور نشست. امام خمینی (ره) اگرچه در ابتدای انقلاب اسلامی بساط استفاده از آزادی زنان را برچید اما در مواجهه با متحجران بسیار بادقت رفتار کرد تا مبادا گروهی با برخورد‌های سلیقه‌ای و غیرمنطقی گام در مسیر افراط‌گذاشته‌وزنان را به خانه‌نشینی مجبور کنند. نمونه بارز چنین مواجهه‌ای از ایشان را می‌توان در منشوری مشاهده کرد که اسفندماه سال ۶۷ با عنوان «منشور روحانیت» از جانب ایشان صادر شد. ایشان در این منشور در واکنش به انتشار کتاب «آیات شیطانی» سوزاندن ریشه روحانیت را یکی از اهداف جهانخواهان بیان کرده اما خطر تحجرگرایان و مقدس‌نمایان را این گونه متذکر می‌شوند: «روحانیون وابسته و مقدس‌نما و تحجرگرا هم کم نبودند و نیستند. در حوزه‌های علمیه هستند افرادی که علیه انقلاب و اسلام ناب محمدی فعالیت دارند. امروز عده‌ای با ژست تقدس‌مآبی چنان تیشه به ریشه دین و انقلاب و نظام می‌زنند که گویی وظیفه‌ای غیر از این ندارند. خطر تحجرگرایان و مقدس‌نمایان احقر در حوزه‌های

علمیه کم نیست، برای اینکه منظور امام از مقدس‌نمایان احقر بهتر درک شود می‌توان به ادامه متن همین منشور رجوع کرد. ایشان در این منشور در واکنش به اظهارات مقدس‌نمایانی که با طرح اتهامات واهی به دیگران برچسب می‌زنند می‌نویسند: «ولایتی‌های دیروز که در سکوت و تحجر خود آبروی اسلام و مسلمین را ریخته‌اند در عمل پشت پیامبر و اهل بیت عصمت و طهارت را شکسته‌اند و عنوان ولایت برایشان جز تکسب و تعیش نبوده است، امروز خود را بانی و وارث ولایت نموده و حسرت ولایت دوران شاه را می‌خورند! راستی اتهام آمریکایی و روسی و النفاطی، اتهام حلال کردن حرام‌ها و حرام کردن حلال‌ها، اتهام کشتن زنان آستان و حلیت قمار و موسیقی از چه کسانی صادر می‌شود؟ از آدم‌های لامذهب یا از مقدس‌نماهای متحجر و بی‌شعور؟» امتداد نگاه امام خمینی در تقابل با رفتارهای متحجرانه را می‌شود در مشی رهبری رهبر انقلاب نیز مشاهده کرد. به‌طور خاص این نگاه ایشان را می‌توان در مورد ورزش بانوان به‌وضوح مشاهده کرد. در شرایطی که برخی حضور بانوان در میدان ورزشی را برینتابیده و آن را در تعارض با شئون اسلامی می‌دانند ایشان بارها بر حضور بانوان ایرانی در میدان ورزشی تأکید کرده و آن را الگویی برای سایر کشورهای مسلمان توصیف کرده‌اند. ایشان دی‌ماه سال ۹۲ در دیدار با قهرمانان و مسئولان ورزش کشور اهتمام حقیقی به

ورزش زنان را ضروری برشمردند و افزودند: «از لحاظ فلسفه اصلی ورزش یعنی سلامت جسمی و نشاط روحی جامعه. فرقی میان زن و مرد نیست و باید امکانات ورزشی بانوان را گسترش داد... به گونه‌ای عمل شود که زنان ورزشکار کشور نیز به دور از فرهنگ‌های غلط رایج شده در دنیا، با رعایت حدود شرعی و وقار و متانت، در رشته‌هایی که می‌توانند حضور یابند. ایشان همچنین بیان ماه سال ۸۴ در دیدار با فتنان قله اورست احساس افتخار خود از حضور بانوان در جمع فتنان را این گونه ابراز کردند: «در جمع شما ورزشکاران سرافراز، خانم‌های فاتح قله اورست هم حضور دارند. واقعا انسان احساس افتخار می‌کند از اینکه زنان جوان با ایمان مایک چنین حرکت عظیم ورزشی را می‌توانند به وجود بیاورند و مایه افتخار برای جامعه ایرانی بشوند. من خبر را که شنیدم، لذت بردم.» مقایسه چنین مواضعی با اظهارات متحجرانه‌ای که هرگونه حرکت اجتماعی بانوان را نفی می‌کنند یا با نگاهی ابرازی بی‌عفتی بانوان را به آزادی تعبیر می‌کنند به خوبی نشان می‌دهد که طی چند دهه گذشته امامین انقلاب مهم‌ترین پیشینیان حضور حداکثری بانوان در عرصه‌های مختلف اجتماعی بوده‌اند. حاصل چنین نگاهی نیز می‌تواند چیزی جز استفاده حداکثری از ظرفیت نیروی انسانی و افتخار آفرینی روزافزون برای کشور باشد.

تاریخ‌سازی دختران هاکی روی یخ ایران

جدیدترین افتخار آفرینی تیم‌های ملی ایران در رقابت‌های بین‌المللی، به نایب‌قهرمانی تیم ملی هاکی روی یخ بانوان در مسابقات آسیا و اقیانوسیه برمی‌گردد. تیمی که تنها سه سال بعد از تأسیس در نخستین حضور خود در یک تورنمنت بین‌المللی به بقدری هماهنگ و درخشان ظاهر شد که با شکست تیم‌های ملی هند، قرقیزستان، کویت، امارات و سنگاپور، به فینال رقابت‌های قهرمانی آسیا رسید. این تیم درخشش ۱۷ اردیبهشت در فینال نتیجه را به تایلد میزبان و اکتدار کرد اما کادر فنی و بازیکنان در اولین حضور بین‌المللی شان طوری حریفان را یکی پس از دیگری بردند و در این رشته تاریخ‌سازی کردند که گویی سال هاست در بهترین شرایط مشغول تمرین در کنار یکدیگر بوده‌اند. در شماره ۱۹ اردیبهشت «فرهیختگان» ورزشی، یعنی دو روز بعد از افتخار آفرینی دختران هاکی روی یخ ایران در گزارش با عنوان «تاریخ‌سازی با دست‌های خالی!» به بعضی چالش‌های موجود در مسیر رسیدن این تیم ملی به مسابقات بین‌المللی پرداختیم و در گفت‌وگو با فاطمه اسماعیلی، خانم گل و برترین فورواردر مسابقات آسیایی و عمل‌حیدری، بهترین بازیکن ایران مقابل امارات در مرحله یک‌چهارم و زنده گل‌بند در مرحله نیمه‌نهایی مقابل سنگاپور از جزئیات این چالش‌ها شنیدیم. مسائلی مثل بدقولی اسپانسرها و ارگان‌های دولتی برای پرداخت هزینه‌های اعزام که باعث شده بود بازیکنان بخشی از این هزینه‌ها را از جیب بپردازند و غیر از خود مسابقات، دغدغه‌های پرزنگ مالی هم داشته باشند. البته خبر خوبی که عصر همان روز سه‌شنبه رسانه‌ای شد، دستور وزیر ورزش و جوانان برای پرداخت هزینه‌های اعزام تیم ملی هاکی روی یخ بانوان به مسابقات قهرمانی آسیا بود. علاوه بر آن، عباس نظریان، رئیس فدراسیون اسکی هم به‌هاکی‌بازان قول داد در سال ۱۴۰۲ برای این رشته در فدراسیون، بودجه اختصاصی در نظر خواهند گرفت تا ملی پوشان بدون دغدغه به مسابقات بین‌المللی بروند. نکته دیگر درباره این تیم تاریخ‌ساز، کادرفنی تمام ایرانی آن بود که به نوع خود بعد از ثبت چنین موفقیتی جلب توجه می‌کرد.

بانوی میج‌انداز ایرانی و نخستین طلای بین‌المللی ایران

رویا مهبودی، بانوی ۴۱ ساله شیرازی، یکی دیگر از ورزشکاران تاریخ‌ساز ایرانی طی چند وقت اخیر بود که ۱۲ اردیبهشت‌ماه با کسب مدال طلای رقابت‌های میج‌اندازی بانوان در تورنمنت قهرمانی آسیا در رده سنی بزرگسالان آن هم برای اولین بار در تاریخ میج‌اندازی ایران در بخش بانوان افتخار آفرینی کرد. مهبودی البته قبل از کسب مدال طلا در وزن ۹۰ کیلوگرم رده سنی بزرگسالان در چهارچوب رقابت‌های آسیایی میج‌اندازی بانوان که در امارات برگزار می‌شد، با شرکت در رده پیش‌کسوتان (مستریک) و کسب مدال طلا در آن رده تاریخ‌سازی کرده بود. او در فینال میج حریف نامدار قزاقستانی که سابقه کسب عنوانی جهانی داشت را خواباند. البته این بانوی ورزشکار ایرانی قبل از طلای مسابقات امارات در رقابت‌های آسیایی سال‌های قبل موفق به کسب مدال نقره و برنز شده بود. دو سال قبل هم در رقابت‌هایی که به میزبانی قزاقستان در پایتخت این کشور برگزار می‌شد در بخش مبارزه با دست‌چپ مدال نقره گرفت و در بخش میج‌اندازی با دست‌راست موفق به کسب مدال برنز شد. رقابت‌هایی بین‌المللی که با حضور ۱۲ تیم و بیش از ۵۰۰ ورزشکار در شهر آلماتی برگزار می‌شد و رویا مهبودی توانست به‌عنوان نماینده ایران موفق به کسب مدال نقره و برنز شود. نکته دیگری که درباره مهبودی، قهرمان حال حاضر میج‌اندازی بانوان در قاره آسیا جلب توجه می‌کند آنکه این ورزشکار شیرازی پیش از ورود حرفه‌ای به رشته میج‌اندازی در رشته‌های پاورلیفتینگ و بدنسازی فعالیت داشته است. نکته جالب دیگر آنکه این بانوی مدال‌آور ایرانی، حدوداً ۶ سال است به‌طور حرفه‌ای پا به این عرصه گذاشته که نتیجه‌اش تا الان ۶ قهرمانی در سطح ملی بوده است. او خود در این باره گفته از سال ۹۵ تا الان ۶ دوره مسابقات قهرمانی میج‌اندازی شده که مهبودی به جز سال اول که به دلیل بی‌اطلاعی از رقابت‌ها نتوانسته در آن شرکت کند، از دفاع بعدی که شرکت کرده است هم در بخش دست‌راست و هم در بخش دست‌چپ موفق شده مقام اول را به دست بیاورد.

تکرار صعود تاریخی دختران هندبالیست به جام جهانی

۶ آذرماه سال قبل و در بحبوحه ناآرامی‌های داخلی کشور، مقطع اوج گیری فشارهای رسانه‌ای و روانی جریان‌های ضد ایرانی علیه تیم‌های ملی کشورمان بود که تیم ملی هندبال بانوان ایران با درخشیدن در مسابقات قهرمانی آسیا ۲۰۲۳، صعود به جام جهانی را قطعی کرد. دختران ایرانی در بازه‌ای که رسانه‌های ایزوئیسون به هر دری می‌زدند تا با افزایش فشارها تیم‌های ملی ایران در رشته‌های ورزشی را درگیر حاشیه‌گری کرده و فدراسیون‌های جهانی را مجاب به تعلیق ورزش زنان کنند، بعد از پیروزی مقابل هند و ازبکستان، تیم ملی استرالیا را با نتیجه درخشان ۴۲ بر ۱۵ از پیش‌رو برداشتند و صعودشان به جمع چهار تیم برتر رقابت‌های آسیایی و کسب سهمیه مسابقات قهرمانی جهان را قطعی کردند. تیم ملی هندبال بانوان ایران در رقابت‌های قهرمانی آسیا را خدیجه‌قانع و مریم فخری به‌عنوان مربی، غلامعلی اکبرآبادی به‌عنوان مدیر فنی، محبوبه دهقان به‌عنوان سرپرست و اکرم حبیب‌لوه به‌عنوان فیزوتراپ همراهی می‌کنند که با این حساب می‌توان موفقیت کسب‌شده این تیم در رسیدن به جام جهانی هندبال بانوان را به پای بازیکنان با راهبری کادر فنی تماماً ایرانی نوشت. نکته قابل توجه درباره میزان حضور و استقبال بانوان ایرانی نسبت به رشته هندبال آنکه در حال حاضر لیگی برای رقابت بانوان ورزشکار مشغول در این رشته ورزشی وجود دارد که بانوان هندبالیست در چهارچوب آن و در ۸ تیم به رقابت با یکدیگر می‌پردازند. لیگی که البته می‌توان سطح بالا و نتیجه‌یویا بودنش را به‌روشنی در نتایج تیم ملی هندبال بانوان کشورمان در رقابت‌ها بین‌المللی هم مشاهده کرد. اما شاید بتوان ویژه‌ترین نکته مربوط به این رشته تیمی را توجه جدی مسئولان فدراسیون به سرمایه‌گذاری بر تیم‌های پایه دانست. اعزام تیم‌های نوجوانان، جوانان و بزرگسالان به رقابت‌های بین‌المللی به‌عنوان مکمل این سرمایه‌گذاری بر سنین پایین باعث شده ورزشکاران دختر و پسر ملی پوش به‌حدی از پختگی برسند که در حال حاضر برای مثال فاطمه مریخ، دختر ۱۸ ساله ملی‌پوش را می‌توان به‌عنوان بازیکنی که هر سه رده سنی زنان تجربه حضور در مسابقات قهرمانی آسیا و مسابقات قهرمانی جهان دارد را با تاجر، بهترین هندبالیست زن ایرانی دانست.

حسینی، کشاورز و رکوردشکنی در وزنه‌برداری

سیده الهام حسینی که در رقابت‌های آسیایی مهرماه ۱۴۰۱ منامه بحرین موفق به کسب مدال طلا و ثبت رکوردی جدید در تاریخ وزنه‌برداری بانوان ایران شده بود، هفته گذشته با حضور دوباره در سطح اول رقابت‌های آسیایی علی‌رغم اینکه موفق به رفتن روی سکون نشد، اما در پایان رقابت‌های دسته ۸۱ کیلوگرم توانست با مهار وزنه‌های ۱۰۶ کیلوگرم در یک‌ضرب، ۱۳۱ کیلوگرم در دوضرب و رسیدن به رکورد مجموع ۲۳۷ کیلوگرم، بار دیگر موفق به ثبت رکوردی ملی شود. حسینی با بالا بردن این وزنه‌ها توانست رکورد‌های تاریخ وزنه‌برداری زنان ایران را، ۴ کیلوگرم در یک‌ضرب، ۶ کیلوگرم در دوضرب و ۱۰ کیلوگرم در مجموع ارتقا دهد و نام خود را به‌عنوان رکوردار این رشته به ثبت برساند. فاطمه کشاورز، دیگر دختر وزنه‌بردار ایرانی بود که هفته گذشته در دسته ۶۴ کیلوگرم وزنه‌برداری زنان قهرمانی آسیا که در کره جنوبی در حال برگزاری بود موفق به ثبت رکورد ۸۵ کیلوگرم یک‌ضرب، ۱۰۹ کیلوگرم دوضرب و مجموعاً ۱۹۴ کیلوگرم شد تا در دوضرب و مجموع، به مدال برنز این رقابت‌ها برسد. با این حساب کشاورز نخستین مدال‌های خود در رقابت‌های بین‌المللی را کسب کرد تا در کنار سیده الهام حسینی دومین دختر ایرانی تاریخ وزنه‌برداری بانوان ایران باشد که در مسابقات قهرمانی بزرگسالان آسیا روی سکوی می‌روند.

افتخار آفرینی‌های رستمیان تکمیل شد

هانیبه رستمیان که پرچم‌دار کاروان ورزشی ایران در المپیک ۲۰۲۰ توکیو بوده است به لحاظ کسب موفقیت‌های ورزشی نیز همواره در قامت یک ورزشکار پیشرو و پرچم‌دار ظاهر شده است. او که اولین سهمیه ورزش ایران برای بازی‌های المپیک ۲۰۲۴ پاریس را کسب کرده در رشته ورزشی خود یعنی تیراندازی بسیار موفق ظاهر شده است. رستمیان از ۱۲ سالگی تیراندازی را شروع کرد و بعد از دو سال اولین مدال آسیایی خود را گرفت. رستمیان که با کسب مدال برنز در مسابقات قهرمانی جهان هند در سال ۲۰۱۹ نخستین مدال تاریخ بانوان تپانچه را گرفته و تاریخ‌ساز شده بود روز گذشته و در مسابقات جام جهانی ۲۰۲۳ با کسب توانست مدال نقره را کسب کند. مدالی که نخستین بار است برای تیراندازی بانوان به‌دست می‌آید. رستمیان که یک‌بار توانسته رکورد نوجوانان جهان را دو نمره ارتقا دهد تا کنون ۱۰ مدال آسیایی و دو مدال کشورهای اسلامی را نیز کسب کرده است. ۲ مدال برنز تیمی در مسابقات قهرمانی جهان ۲۰۲۲ قاهره و یک مدال تیمی در مسابقات جام جهانی ۲۰۲۲ برزیل نیز دیگر افتخاراتی است که کارنامه ورزشی این بانوی ایرانی را درخشان‌تر کرده است.

